

Příloha k protokolu o SZZ č.....
Vysoká škola: PF JU České Budějovice
Katedra: germanistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
17. 1. 2017

Diplomant: Bc. Alena Křikavová
Aprobace: NJ-OVn

Recenzent*) diplomové práce
Mgr. Alena Podepřelová
Vedoucí*)

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Analýza cizojazyčných interakcí v kontextu rané imerze. Kvalitativní výzkum komunikačních strategií na základě videozáznamu

(téma)

Předkládaná diplomová práce se zabývá zajímavým a často diskutovaným tématem, jakým je význam raného seznamování dětí s cizím jazykem, a to nejen z pohledu adekvátních metod a postupů, ale i z pohledu výstupů – zda jsou děti předškolního věku vůbec schopny porozumět jednoduchým cizojazyčným promluvám a pokynům a zda na ně také dokáží přiměřeně reagovat.

Neméně zajímavý je i vznik samotné práce. Podnětem a východiskem zejména pro praktickou část se stal v reálném čase uskutečňovaný česko-rakouský projekt IB-KSP – Interkulturelle Bildung für Kinder, Schüler und Pädagogen, s nímž se diplomantka podrobně seznámila a jehož průběh měla možnost sledovat. S vedoucí své práce Doc. PaedDr. Hanou Andrášovou, PhD., spolupracovala na výstupu projektu – je spoluautorkou Doprovodné studie k výuce NJ v MŠ a ZŠ. Zde je nutné opravit nepřesnost uvedenou na str. 28, kde autorka uvádí, že práce vznikla jako doprovodná studie – z doprovodné studie částečně čerpala.

Teoretická část práce vychází ze současných názorů na samotnou vhodnost osvojování si cizího jazyka dětmi předškolního věku, na jeho cíle, obsah i metody práce. Podtrhuje význam didaktických her, ale i písniček či říkadel, které jsou pro malé děti nejpřirozenější cestou k vhodné nápodobě správné výslovnosti i k osvojování si a zapamatování jednoduchých jazykových struktur. Najdeme zde i zmínku o aktuální situaci, kdy také v MŠ projevují rodiče větší zájem o základy angličtiny, takže projekty vyhlašované EU a týkající se vzájemných kontaktů českých a rakouských dětí z MŠ a žáků ZŠ a SŠ, případně německých dětí jsou vnímány jako pozitivní impuls k postupnému přehodnocení současného postavení němčiny a jejímu plnohodnotnému návratu do českých škol.

Ne náhodou je proto základním východiskem praktické části práce česko-rakouský projekt, který se orientoval na příhraniční spolupráci zejména MŠ a na seznamování dětí se základy češtiny na rakouské a němčiny na české straně

hranice. Autorka diplomové práce dostala k dispozici videonahrávky, které byly v rámci projektu pořízeny v 11 projektových mateřských školách v příhraniční oblasti a jež zachycovaly příklady strategií učitelek – lektorek používaných v rámci seznamování dětí s němčinou. V popředí zájmu pak bylo ukázat, zda a do jaké míry tyto strategie vedly k tomu, že děti rozumí německým pokynům a komentářům, a zda jsou schopny na ně spontánně, verbálně či nonverbálně reagovat, případně samostatně se projevit. Nejpracnější částí diplomové práce bylo pořízení transkripce zvukového záznamu nahrávek, a to pouze těch sekvencí, které se týkaly interakcí mezi dětmi a učitelkami. Diplomantka provedla zakódování nahrávek, vytvořila přehledné jednotné schéma pro zápis údajů týkajících se jednotlivých MŠ a provedla pečlivou a detailní analýzu zvolených sekvencí, přičemž si všimla značného významu a frekventovanosti nonverbálních projevů jak u lektorek, tak i u dětí. Současně se jí podařilo podchytit chyby a překážky, které zapříčinily ne příliš vysokou úroveň spontánních komunikativních dovedností dětí.

Výsledky analýzy shrnula autorka práce v 5. kapitole, v níž zodpověděla klíčové otázky týkající se interakce mezi dětmi i učitelkami, typů preferovaných komunikativních aktivit, reagentů učitelek, komunikativních situací aj. a na niž navázala vlastními závěrečnými doporučeními, která dokazují autorčinu orientovanost v dané problematice.

Zatímco po obsahové stránce lze práci hodnotit maximálně pozitivně, jazyk, gramatika, stylistika, terminologie i formulace některých myšlenek vykazují řadu nepřesností a někdy i chyb. V kontextu daného tématu nelze hovořit o „cizojazyčných znalostech“ (str. 28) dětí ani o „cizojazyčné výuce“ (str. 29), jedná se o seznamování dětí se základy jazyka, maximálně osvojování některých dovedností. V samotném závěru je uvedeno tvrzení, že lektorky v projektových MŠ jsou kvalifikované, což je v rozporu s popisem úrovně jejich vzdělání v kapitole 3.5 (str. 32) i s analýzou záznamů. V textu se objevují i chyby gramatické a interpunkční, z nichž některé jsou zřejmě způsobené nepozorností (Česká Republika – str. 25, děti sami – str. 50, zpívali děti a učitelka – str. 53, chybí celá řada čárek ve vztažných větách, ale i před spojkami ale, když, naopak čárka se objevuje před zkratkou atd., apod. Větší pozornost mohla autorka věnovat i tvarosloví a stylistice práce, často opakuje stejná slova, polovětné konstrukce (chybí jim sloveso – „Jako právě v zařízení ...“). Bibliografické citace nejsou jednotné, nelze identifikovat, jakou normou se řídí.

Diplomová práce Bc. Aleny Křikavové představuje nejen zajímavé propojení s praxí v podobě mezinárodního projektu, ale detailním rozбором komunikativní úrovně dětí posílila autorka názor, že rané seznamování dětí s cizím jazykem má smysl, že děti jsou schopné naučit se poslouchat a rozumět slyšenému a že při volbě účinných strategií je možno je naučit jednoduše komunikovat. Je velká škoda, že jazyková stránka práce neodpovídá plně jejímu kvalitnímu obsahu.

Otázky k obhajobě:

1. V čem spatřujete příčiny toho, že projektové děti uměly memorovat, odpovídat na otázky, ale jen velmi málo byly schopné se samostatně a spontánně vyjádřit?
2. Jakými kompetencemi by měla být vybavena kvalifikovaná učitelka, která bude děti v MŠ seznamovat s cizím jazykem?

Diplomovou práci Bc. Aleny Křikavové doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: --- velmi dobře ---

A. Poděpřelová

podpis recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 17. ledna 2017

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------